

สำนักสร้างสรรค์โอกาส

“คุณคือกำลังสำคัญของการสร้างสุขภาวะในสังคมไทย”

สำนักสร้างสรรค์โอกาสและนวัตกรรม เป็นหนึ่งในหน่วยงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือ สสส. เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มบุคคล ชุมชน องค์กรได้ริเริ่ม สร้างสรรค์การทำงานสร้างเสริมสุขภาพที่เป็นประโยชน์ ตอบโจทย์การแก้ปัญหาให้กับชุมชนและพื้นที่ เพราะ “เราอยากเห็นทุกคนบนแผ่นดินไทยมีขีดความสามารถ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะ”

เนื่องจาก สสส. เป็นองค์กรขนาดเล็กที่มีภารกิจใหญ่ในการสร้างสังคมสุขภาวะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย การทำงานจึงต้องอาศัยความร่วมมือของภาคีเครือข่ายต่างๆผ่านกลไกทางสังคม ในลักษณะเปิดกว้าง ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนโครงการและสร้างความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกลักษณะ

สสส. แบ่งช่องทางการสนับสนุนและสร้างความร่วมมือออกเป็น 2 ช่องทาง ดังนี้

1

การสนับสนุนโครงการเชิงรุก

ดำเนินการโดย สสส. กำหนดประเด็นที่จะพัฒนางานสร้างเสริมสุขภาพ ทั้งด้านการลดปัจจัยเสี่ยงและสร้างเสริมสุขภาวะโดยเป็นฝ่ายรุกในการเชื่อมประสานภาคีทั้งภาครัฐ ประชาสังคม วิชาการ ตลอดจนภาคเอกชน เพื่อร่วมกันสร้างการเปลี่ยนแปลงในประเด็นดังกล่าว ทั้งในระดับของการกำหนดเป้าหมายเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ และการพัฒนาสู่โครงการเพื่อดำเนินงานร่วมกัน

2

การสนับสนุนข้อเสนอโครงการทั่วไป (Open Grant)

เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคล ชุมชน องค์กรทั่วไป ที่สนใจริเริ่มทำโครงการที่สร้างสรรค์ตรงกับความต้องการและปัญหาของพื้นที่ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาทักษะ วิชิตัด และเพิ่มขีดความสามารถแก่ภาคีเครือข่ายในการทำงานสร้างเสริมสุขภาพที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการขับเคลื่อนงานของ สำนักสร้างสรรค์โอกาส

สำนักสร้างสรรค์โอกาส

ทำงานอย่างไร

● ขยายโอกาสสร้างสรรค์การทำงาน

โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคล ชุมชน องค์กร ได้ริเริ่มสร้างสรรค์การสร้างเสริมสุขภาพที่เป็นประโยชน์ และแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน และพื้นที่ได้โดยจะเปิดรับข้อเสนอโครงการตลอดทั้งปี

● พัฒนาขีดความสามารถภาคี

ให้สามารถดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพได้อย่างเต็มศักยภาพ

● ต่อยอด ขยายผล

ด้วยการค้นหาวัดกรรมสร้างเสริมสุขภาพ หรือชุดความรู้ที่เป็นตัวอย่างปฏิบัติการที่ดีเพื่อนำไปต่อยอด ขยายผลต่อในพื้นที่

“เราจึงเป็นมากกว่าผู้สนับสนุนทุน แต่ยังรวมถึงบทบาทการเชื่อมประสานเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันออกแบบกลไกการทำงานที่เกิดความยั่งยืน สนับสนุนเชิงวิชาการ และการสร้างเสริมศักยภาพให้กับภาคี”

รูปแบบการสนับสนุนโครงการ 3 รูปแบบ ดังนี้

1) โครงการเปิดรับทั่วไป เปิดโอกาสให้ผู้สนใจทั่วไปเสนอโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาสุขภาพะ ตามประเด็นหลักดังนี้

1. ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ลด ละ เลิก การบริโภคยาสูบ

3. ลดอุบัติเหตุ ความปลอดภัยทางถนน

4. ป้องกัน-แก้ไข ปัญหายาเสพติด

5. ป้องกันการตั้งครรภ์ ไม่พร้อมในวัยรุ่น

6. ป้องกัน แก้ปัญหา ความรุนแรง

7. ผลิต-บริโภค อาหารปลอดภัย

8. ส่งเสริมการมี กิจกรรมทางกาย และการออกกำลังกาย

9. เสริมสร้างความ เข้มแข็งของชุมชน

10. สร้างเสริม สุขภาพทางจิต จิตการอารมณ์ ความเครียด

11. สร้างเสริม สุขภาวะทางปัญญา (จิตอาสา ศิลป วัฒนธรรม ศาสนาฯ)

2) โครงการประเด็นเฉพาะ

ประเด็นที่กำหนดจากนโยบายเป้าหมายและยุทธศาสตร์ 10 ปี รวมถึงประเด็นหนุนเสริมแผนเชิงรุกในการนำชุดความรู้ และรูปแบบการทำงานที่ประสบผลสำเร็จของแผนเชิงรุก (Success Model) มาขยายผล

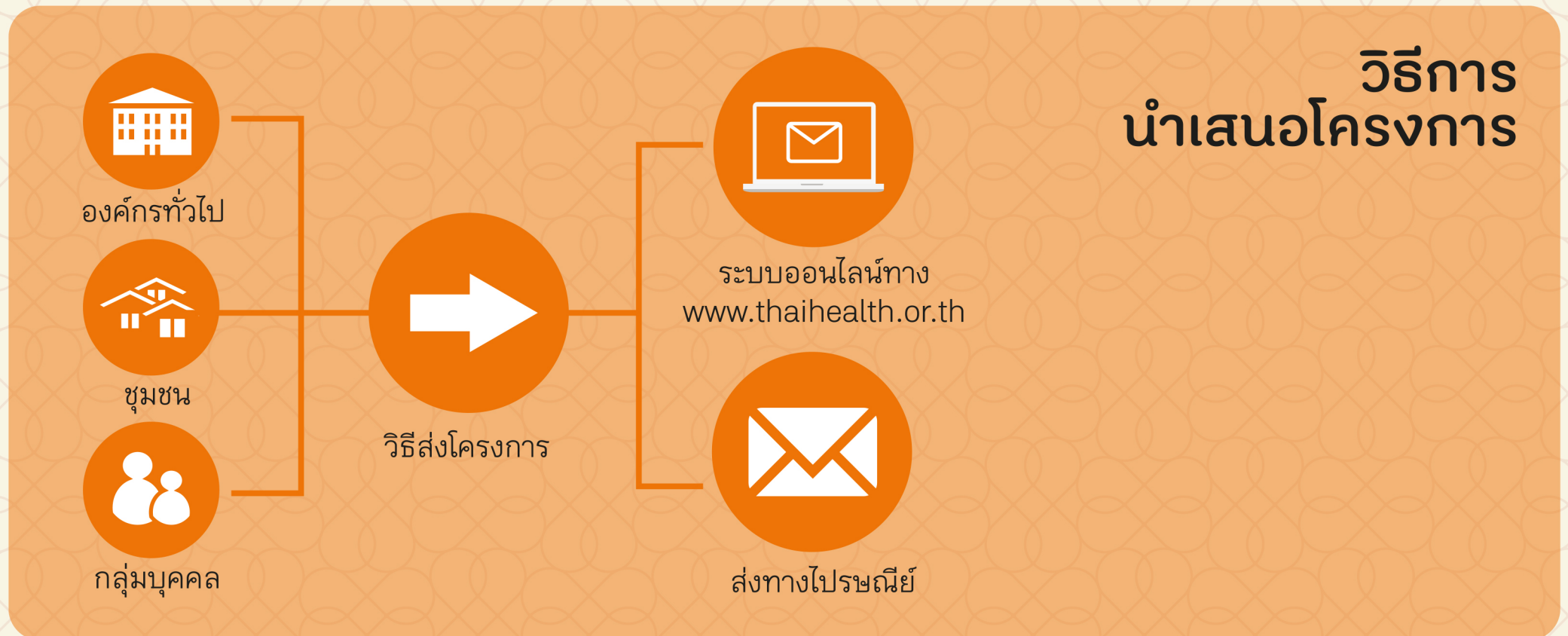
3) โครงการสร้างเสริมสุขภาพขนาดเล็ก สำหรับผู้สนใจทำงานสร้างเสริมสุขภาพ แต่ขาดทักษะการเขียนโครงการ

เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความตั้งใจในการสร้างเสริมสุขภาพแต่ขาดทักษะการเขียนโครงการ และอาจไม่เคยได้รับทุนจาก สสส. จึงเปิดให้ได้ทดลองทำโครงการขนาดเล็กด้วยกระบวนการที่ง่ายและวัดผลลัพธ์ได้ ผ่านหน่วยจัดการระดับจังหวัด จำนวน 8 ประเด็น ได้แก่

- 1 ลด ละ เลิกบริโภคยาสูบโดยชุมชนเป็นฐาน
- 2 ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 3 การจัดการขยะ
- 4 ส่งเสริมการบริโภคผักผลไม้และภาวะโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียน
- 5 ส่งเสริมการผลิตและบริโภคผักปลอดสารเคมีในครัวเรือน
- 6 การจัดการจุดเสี่ยงเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในชุมชน
- 7 สร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน
- 8 ส่งเสริมกิจกรรมทางกายด้วยศิลปวัฒนธรรมไทย

โครงการแบบไหน ที่สส. ให้การสนับสนุน

- 1 สอดคล้องกับการสร้างเสริมสุขภาพ
ไม่ใช่งานประจำที่ดำเนินการอยู่แล้ว
- 2 เป็นโครงการริเริ่มปฏิบัติการใหม่ๆหรือ
กระบวนการใหม่ๆ
- 3 มีศักยภาพที่จะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง
ยั่งยืน หรือขยายผลในวงกว้าง
- 4 ไม่เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจาก
ผู้ผลิตสุราหรือยาสูบหรือสินค้าทำลายสุขภาพ
- 5 ไม่มีจุดมุ่งหมายหรือเกี่ยวข้องกับ
ผลประโยชน์ทางการเมืองอย่างแข็งชัด
- 6 ไม่เกี่ยวข้องกับการหาทุนให้รางวัล
การให้บริการในลักษณะสงเคราะห์
ธุรกิจที่แสวงหาผลกำไร การรักษา
พยาบาล หรือไม่มุ่งจัดหาครุภัณฑ์
สิ่งก่อสร้าง

ทราบผลภายใน 60 วัน
นับจากวันที่ สสส. ได้รับ
โครงการ ด้วย 4 ขั้นตอน
ดังนี้

1.

ขั้นการวิเคราะห์โครงการ เบื้องต้น (Screening Process)

- เอกสารถูกต้อง ครบถ้วน
 - เนื้อหาสอดคล้องกับหลักเกณฑ์
และแนวทางของ สสส.
- * หากไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นนี้ จะได้รับ
จดหมายแจ้งสาเหตุและข้อเสนอ
เพื่อปรับปรุง

2.

ขั้นการทบทวนโครงการ (Review Process)

ความเป็นไปได้ สมเหตุสมผล
ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ
สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3.

ขั้นการพิจารณาโครงการ (Approving Process)

พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความ
เชี่ยวชาญ และประสบการณ์โดย
ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอ
โครงการ โดยทุกโครงการจะได้รับ
จดหมายแจ้งผลพร้อมเหตุผลและ
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

4.

ขั้นทำสัญญา (Contracting Process)

โครงการที่ผ่านการพิจารณาจะได้
รับการประสาน เพื่อจัดทำข้อตกลง
ร่วมกันระหว่าง สสส. และผู้เสนอ
โครงการ เช่น งบประมาณ ระยะเวลา
การส่งผลงาน เป็นต้น

ผลจากการเปิดรับข้อเสนอ โครงการของภาคีสร้างเสริม สุขภาวะทั่วประเทศ

เกิดมาตรการควบคุมปัจจัยเสี่ยงกระจาย
สู่ชุมชน อาทิ มาตรการชุมชนที่นำไปสู่
พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ / ลด
พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ งานบุญ
ประเพณีปลอดเหล้า มาตรการคัดแยก
ขยะก่อนทิ้ง ข้อตกลงดูแลป่าชุมชน
มาตรการดูแลแหล่งน้ำในชุมชน

เครือข่ายสร้างเสริมและสนับสนุนกลุ่ม
เป้าหมายให้มีสุขภาวะที่ดี อาทิ อาสา
สมัครดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการใน
ชุมชน พื้นที่สร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้
ของเด็กเล็ก

เกิดโครงสร้างของชุมชน เช่น กลไก
สภาผู้นำ กองทุนชุมชนดูแลผู้ด้อย
โอกาส กองทุนขยะ อาสาสมัครอนุรักษ์
ทรัพยากร เยาวชนอาสา

ต้นแบบพื้นที่เรียนรู้และแหล่งเรียนรู้
ระดับชุมชน อาทิ ศูนย์เรียนรู้ช่วยเลิก
บุหรี่ย ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์

รู้จัก สสส. เพราะ 2 ใน 3 ของโรคที่เกิดขึ้นล้วนมาจากปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม หลักการทำงานของ สสส. จึงมุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้วยหลักปัจจัยทางสังคมกำหนดสุขภาพ (Social Determinants of Health*) เพื่อมุ่งสร้างสุขภาวะที่ครอบคลุมทั้งกาย ใจ สังคม ปัญญาให้คนไทยอย่างยั่งยืน ผ่าน 15 แผน ด้วยวิธีการทำงาน ดังนี้

ลดปัจจัยเสี่ยงหลัก

- แผนควบคุมยาสูบ
- แผนควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสิ่งเสพติด
- แผนจัดการความปลอดภัยทางถนนและภัยพิบัติ
- แผนส่งเสริมกิจกรรมทางกาย
- แผนอาหารเพื่อสุขภาวะ

พัฒนาต้นแบบสุขภาวะ

- แผนสุขภาวะชุมชน
- แผนสร้างเสริมสุขภาวะในองค์กร

ขยายโอกาสในการสร้างนวัตกรรม

- แผนสร้างสรรค์โอกาสและนวัตกรรมสุขภาวะ

พัฒนากระบวนการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพอื่นๆ

- แผนควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ
- แผนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว
- แผนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะ

สร้างความตื่นตัวและค่านิยมใหม่ในสังคม

- แผนระบบสื่อและวิถีสุขภาวะทางปัญญา
- แผนสร้างเสริมความเข้าใจสุขภาวะ

ส่งเสริมสมรรถนะของระบบสุขภาพและบริการสุขภาพ

- แผนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพผ่านระบบบริการสุขภาพ
- แผนพัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ

สนใจร่วมเป็นส่วนหนึ่งในงาน
สร้างเสริมสุขภาวะกับเรา

ติดต่อ สำนักสร้างสรรค์โอกาส
(สำนัก 6)

สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ

เลขที่ 99/8 ซอยงามดูพลี
แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร
กรุงเทพ 10120

โทรศัพท์ 02-343-1500
โทรสาร 02-343-1501

opengrant@thaihealth.or.th
www.thaihealth.or.th

อ้างอิง *เซอร์ ไมเคิล กีเดียน มาร์มอต ผู้มีบทบาทสำคัญขององค์การอนามัยโลกในการแก้ปัญหาด้วยหลักปัจจัยทางสังคมกำหนดสุขภาพ (Social Determinants of Health) ด้วยการประเมินปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสังคมเพื่อป้องกันโรคและการสร้างเสริมศักยภาพของคนอย่างยั่งยืน